

BHV opnieuw alfa en omega in Wetstraat

Na opening van CD&V gaat formateur Elio Di Rupo (PS) op zoek naar pre-akkoord over splitsing Brussel-Halle-Vilvoorde

WIM VAN DE VELDEN

W e zijn op hetzelfde punt aanbeld als toen Alexander De Croo de stekker uit de regering-Leterme trok tijdens de onderhandelingen over BHV onder leiding van Jean-Luc Dehaene. Dat was de boodschap van een sms die een CD&V'er gisteren stuurde na de vergadering waar CD&V-voorzitter Wouter Beke uitleg was gaan geven aan Elio Di Rupo (PS) en de zeven 'ja, maar'-partijen.

Het resultaat van die vergadering is dat Di Rupo de komende dagen discreet op zoek gaat naar een preakkoord over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde (BHV) en bijbehorende compensaties voor de Franstaligen, wat een 'belang-

rijke stap' zou zijn om CD&V aan boord te hijsen van regeringsonderhandelingen zonder de N-VA.

Eigenlijk heeft CD&V de bal weer in het kamp van Di Rupo en de Franstalige partijen gegooid, en lijkt de politieke toestand met BHV opnieuw terug naar af. Maar er is een verschil: voor het eerst heeft CD&V de deur op een kier gezet om zonder de N-VA aan regeringsonderhandelingen te beginnen. En het is duidelijk dat Di Rupo nu de deur op slot zal proberen te doen, zodat CD&V niet meer naar buiten kan vluchten.

Wouter Beke liet gisteren in de vergadering met de zeven nog eens

verstaan dat moet worden teruggekeerd naar de negen wetsvoorstellen die hij als koninklijk onderhandelaar heeft uitgewerkt, na weken van gesprekken met Bart De Wever en Elio Di Rupo. Alle 'balast' die Di Rupo er in zijn nota aan heeft toegevoegd, moet er volgens Beke weer uit.

In concreto gaat het over vier zaken: de tweetalige kieslijsten in Brussel, de federale kieskring, de ratificatie van het minderhedenverdrag en de versoepling van de taalgeving in Brussel. Met die elementen moet Di Rupo nu aan de slag.

De Franstalige partijen lijken ver te willen gaan om een preakkoord over BHV mogelijk te ma-

ken. FDF'er Bernard Clerfayt liet gisteren weten dat de ratificatie van het minderhedenverdrag geen must is en er ook andere garanties voor de Franstaligen kunnen worden gevonden.

De zeven zullen wel niet klakkeloos de negen wetsvoorstellen van CD&V overnemen. Het zal een spel van geven en nemen blijven, maar de Franstalige partijen lijken niet van plan CD&V alsnog een 'alibi' te bezorgen om aan de kant te gaan staan.

KNOP OMDRAAIEN

Finaal zal CD&V zelf moeten beslissen of de partij de sprong wil wagen en aan regeringsonderhandelingen zonder de N-VA wil beginnen. 'Niemand anders gaat die keuze voor CD&V maken', klonk het gisteren bij de zeven partijen.

CD&V heeft de knop nog niet helemaal omgedraaid, in tegenstelling tot Open VLD en sp.a. Zowel de liberalen als de socialisten willen na het 'neen' van de N-VA een regering zonder de Vlaams-nationalisten maken. Bij het 'imbroglio', de vaststelling dat België niet meer werkt, lijkt maar één partij te profiteren: de N-VA.

Bij CD&V wordt de voortzetting van de regering in lopende zaken nog altijd als een vluchtheuvel gezien, om niet te moeten kiezen tussen de pest en de cholera: een regering zonder de N-VA of verkiezingen. Maar ook dan dreigt CD&V opnieuw snel in de problemen te komen. Al was het maar omdat de lopende zaken dan vlug vastlopende zaken kunnen worden, als CD&V Di Rupo alsnog zou doen mislukken.

Elio Di Rupo viert maandag zijn zestigste verjaardag maar zal, opnieuw, vooral aan BHV moeten denken.

'Als België mislukt, volgt Europa'

Professor Philippe Van Parijs over België met vier deelstaten

INTERVIEW
DRIES BERVOET

'Verkiezingen hebben pas zin als er een nieuwe blauwdruk voor België ligt: vier deelstaten en een slanke federale sokkel die de herverdeling regelt.' Nu zijn land op apegapen ligt, besloot UCL-professor Philippe Van Parijs zijn leerstoel als gastprofessor aan de prestigieuze Amerikaanse Harvard-universiteit neer te leggen. 'Voor een politiek filosoof staan België en Europa voor een van de boeiendste periodes uit hun geschiedenis.'

E en rasechte kosmopoliet. Wat kan je anders zeggen van een politiek filosoof en econoom die tijdens zijn indrukwekkende academische loopbaan doceerde aan 18 universiteiten op vier continenten? Philippe Van Parijs (60) was in 2007 een van negen vooraanstaande wetenschappers die een plaats kregen in een speciale uitgifte van Belgische postzegels. Zijn bijdrage aan

Het nationalisme van Bart De Wever dreigt een asociaal kantje te krijgen.

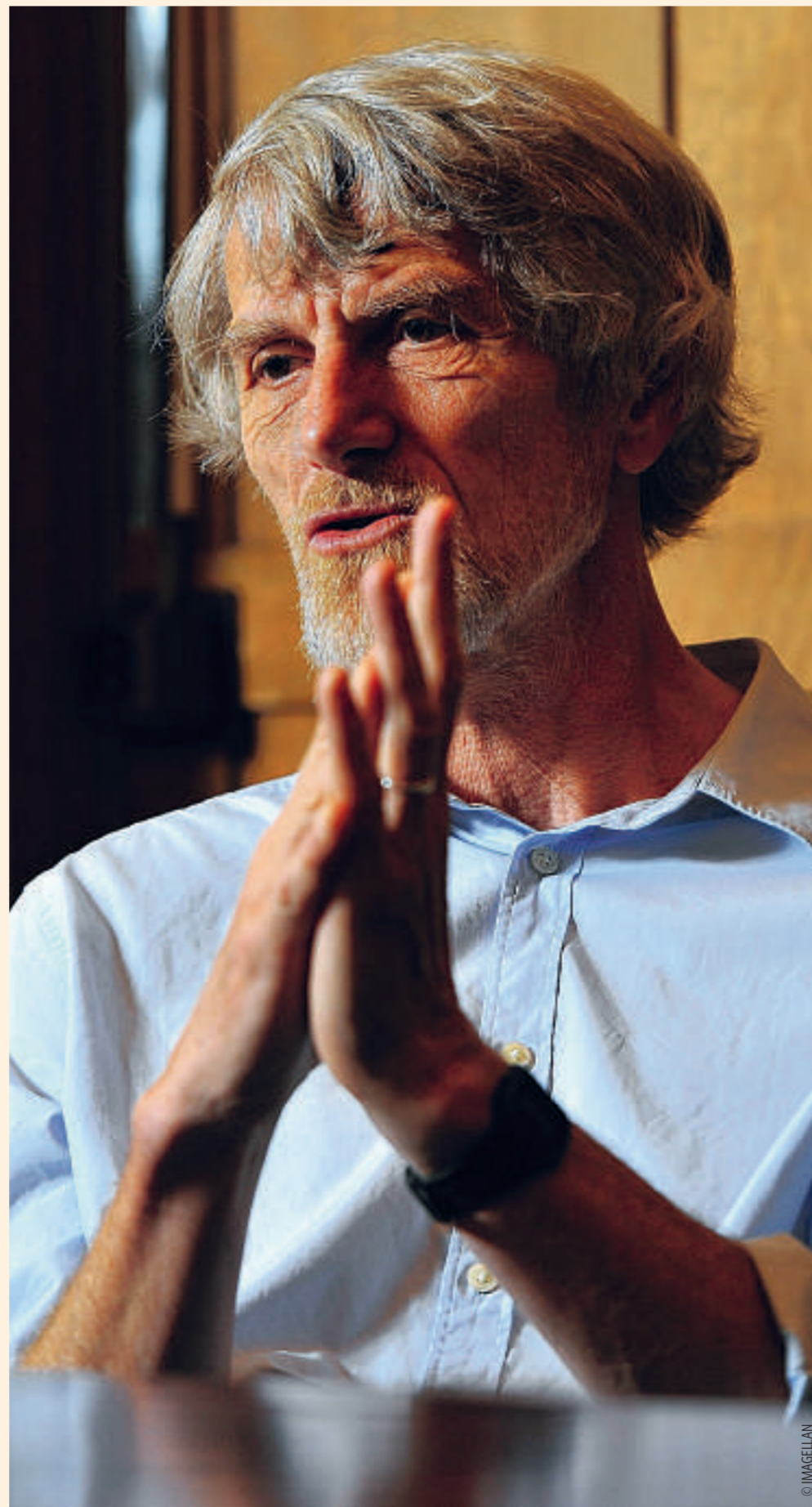
derde van het Belgische bbp in staat. Hoe compenseer je dat?' 'Fiscale autonomie zou een ongeziene fiscale concurrentie tussen de drie regio's in gang zetten, omdat ze elk een stuk van de centrale metropool Brussel bezitten. Een fiscaal autonome regio kan meer rijke burgers en grote bedrijven aantrekken door zijn belastingen te verlagen. Rijke Brusselaars kunnen hogere belastingen ontwijken door zich in Knokke of La Roche te domiciliëren zonder effectief te verhuizen. Grote bedrijven kunnen ook gemakkelijk fiscaal shoppen door zich een klein beetje verder op de Woluweaan of de Waterloosesteenweg te vestigen. Bij lagere tarieven in Vlaanderen kunnen ze dan meteen van een lichter belastingregime genieten. Als die fiscale concurrentie gekoppeld wordt aan een splitsing van de sociale zekerheid, zal ook een sociale competitie ontstaan. Als grote gezinnen uit Molenbeek verhuizen om te genieten van hogere kinderbijslag in het Vlaamse Vilvoorde, zal de druk groeien om de sociale

Waarom kunnen Vlaanderen en Wallonië die sociale herverdeling niet volledig zelf organiseren?

Philippe Van Parijs: 'De reden is Brussel. Dat is een aantrekkingspool voor armen die afkomen op de jobs, buitenlandse expats en jonge studenten en hoogeschoolden die in de arme periode van hun leven in de hoofdstad wonen. Voor Vlaanderen en Wallonië is het nuttig dat die groepen zich in Brussel concentreren, maar tegelijk dreigt het de hoofdstad met een onhoudbare financiële situatie op te zaden. De mensen die Brussel aantrekt, betalen geen of nauwelijks belastingen. Daarom heeft Brussel de solidariteit van de andere gewesten nodig. Het vraagt terecht extra geld. Die herverdeling moet via de federale overheid gaan.'

De N-VA is het vooral beu extra geld op tafel te leggen voor extra bevoegdheden.

Van Parijs: 'De N-VA koppelt traditioneel nationalisme - dat de natie vereenzelvt met een taalgemeenschap - aan modern centenpopulisme. De partij pleit voor fiscale autonomie, waarbij de regio's zelf belastingen heffen, en voor financiële responsabilisering die de deelstaten beloofd voor een gezond sociaaleconomisch beleid. In de Belgische context kan dat werken, als alleen Vlaanderen en Wallonië zouden bestaan. Dan kan je de inkomsten van de deelstaten gerust afhankelijk maken van de belastingen die mensen betalen op het grondgebied waar ze slapen. Helaas werken honderdduizenden Walen en Vlamingen elke dag in een andere regio dan ze slapen: Brussel. Brussel loopt zo een pak inkomsten mis, terwijl het voor een

Philippe Van Parijs: 'Fiscale autonomie zal een ongeziene concurrentie tussen de drie regio's in gang zetten.'

uitgaven voor het armere deel van de hele Vlaamse bevolking te verlagen. Er zal een fiscale en sociale 'race to the bottom' ontstaan waardoor de rijken nog rijker en de armen nog armer worden. Het Vlaams-nationalisme dat historisch een sterke sociale grondslag heeft, dreigt zo een erg asociaal kantje te krijgen.'

De N-VA wil regio's belonen voor de activering van werklozen. Dat is toch sociaal?

Van Parijs: 'Ja, maar dan moeten we wel onder aan de ladder beginnen. Waarom heeft het Brussels Gewest een hoge werkloosheid terwijl er zoveel jobs zijn in de Vlaamse Rand? Omdat de Brusselse jeugd door zijn slechte opleiding en gebrekkige talenkennis ongeschikt is voor de meeste jobs in Brussel en de Rand. Het Brusselse onderwijs zou erop gericht moeten zijn alle kinderen die in de hoofdstad opgroeien, minstens drietalig te maken. Door een betere kennis van het Frans, het Nederlands en het Engels zouden de Brusselse jongeren twee 'unserved audiences' op de arbeidsmarkt beter kunnen bedienen: de internationale gemeenschap die het Engels gebruikt en de bedrijven waar een goede kennis van het Frans en het Nederlands gevraagd wordt. Dat is dé uitdaging voor Brussel: een sterke economische band smeden tussen zijn jonge bevolking, zijn almaar toenemende internationale rol en de jobmarkt in de twee aanpalende gewesten. Wil je responsabiliseren, goed, maar begin dan

met het onderwijs.'

Intussen zitten de onderhandelingen weer muurvast.

Van Parijs: 'De nota-Di Rupo is een evenwichtig compromisvoorstel, met heel veel werkpunten. De Belgische politiek en publieke opinie zitten echter vast in een optische illusie. Ze zien zelf heel goed wat ze toegeven, maar veel minder hoeveel de tegenstander opschuift. Daardoor zien Franstaligen de nota-Di Rupo als de totale capitulatie aan Vlaanderen, terwijl Vlamingen de tekst als een doorslag van het PS-programma beschouwen. Daarom hebben nieuwe verkiezingen geen zin. Zonder nieuwe blauwdruk voor België zullen de onderhandelaars zich alleen maar dieper vast rijden in het moeras.'

Volgens de schrijver David Van Reybrouck, die onlangs het burgerplatform G1000 lanceerde, is de politieke impasse zeker geen puur Belgisch probleem.

Van Parijs: 'Hij heeft overschot van gelijk. De Franstalige inwoners van dit land beseffen onvoldoende dat het nationalisme van Bart De Wever niet zo gek veel verschilt van wat de Franse republikeinen zeggen: zonder natie geen bloeiende democratie en geen duurzame interpersoonlijke solidariteit, en zonder gemeenschappelijke taal geen natie. Die solidariteit en levendige democratie vallen gemakkelijker te organiseren binnen regio's met een gemeenschappelijke taal en publieke opinie. Tot zover is de analyse van De Wever juist. We kunnen het ons gemakkelijk maken door een ordentelijke boedelscheiding naar Tsjechoslowaaks model te regelen. Alleen zal het in de toekomst steeds moeilijker worden om onze democratie te organiseren op dat nationale, homogene niveau. Door de mondialisering is iedereen van elkaar afhankelijk geworden. Dat vraagt supranationale afspraken die het nationale niveau ver overstijgen. Brussel en de communautaire problemen hebben die evolutie, weliswaar op kleinere schaal, in België veel sneller blootgelegd dan in de rest van de wereld. Maar door de huidige schulden crisis zal nu ook de rest van Europa beseffen dat meer solidariteit nodig is tussen democratiën met verschillende publieke opinies en talen. Ja, er is dus een grote analogie tussen de Belgische impasse, de polarisering in Engeland, Nederland en de VS, de besluiteloosheid in de Europese Unie over de schulden crisis en zelfs mondiale discussies over onder meer de klimaatopwarming. Dat zal enorme politieke systeemverandering vragen. Maar laat ons beginnen met België opnieuw uit te vinden. Kunnen we dat niet, dan vrees ik het ergste voor de toekomst van het Europese project.'

BIO

PHILIPPE VAN PARIJS

- Geboren in Brussel op 23 mei 1958
- Studeerde filosofie, rechten, politieke economie, sociologie en linguïstiek aan de Facultés universités Saint-Louis (Brussel), de Université catholique de Louvain, Oxford (VK), Bielefeld (Duitsland) en Berkeley (VS)
- Doctor in de sociale wetenschappen (Leuven) en filosofie (Oxford)
- Professor aan de faculteit economische, politieke en sociale wetenschappen aan de UCL
- Gewezen gastprofessor aan de universiteiten van onder meer Harvard, Yale, Peking en Parijs
- Gastprofessor aan de universiteit van Oxford
- Lid van de Pavia-groep en van de denktank Rethinking Belgium
- Laureaat van de Arkprijs van het Vrije Woord (2011)